[2020] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1001

ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ

v.

ਅਖਾਲਕ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ

(2010 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7346)

ਮਾਰਚ 03, 2020

[ਆਰ. ਭਾਨੁਮਤੀ, ਐਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ ਅਤੇ
ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.

ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950 – ਧਾਰਾ 157-ਬੀ, 161, 166, 167 - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ
ਰੰਜਿਸਟਰਡ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰਾਹੀਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ
ਦਸਤਾਵੇਜ਼ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ 12 ਨਾਲੀਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਦਲੇ 41/2 ਮੁਠੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿੱਤੀ - ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਧਾਰਾ 161 (1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ 1950 ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - ਖਾਰਜ - ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਖਾਰਜ - ਖਾਰਜ - ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ

ਧਾਰਾ 161 ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੂਮੀਧਰ ਕਿਸੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭੂਮੀਧਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਸਭਾ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ, ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ -
ਧਾਰਾ 157-ਬੀ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਭੂਮੀਧਰ ਜਾਂ ਆਸਾਮੀ ਨਹੀਂ,
"ਕਿਸੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ਾ, ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ" - ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ "ਜਾਂ ਹੋਰ" ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ - ਨਾਲ ਹੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਮੀਨ ਭਾਵ 12 ਨਾਲੀ (2400) ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਵਰਗ ਮੀਟਰ .) ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਟੁਕੜਾ ਭਾਵ 41/2 ਮੁਠੀ (56.25 ਵਰਗ ਵਰਗ) ਦੇ ਨਾਲ।
.) - ਇਹ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਬਦਲੇ ਗਏ ਸਨ
ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਨੇ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤਬਾਦਲਾ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹੋਟਲ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ - ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ - ਜਦੋਂ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗੀ

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ

- ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ - ਇਕੁਇਟੀ - ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ - ਅਨੁਸੂਚੀ 1-ਬੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 31.

ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950 – ਸ.161

- ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ - ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਲੋੜ -

ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950 – ਧਾਰਾ 3 (14), 143, 144 – ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 12 ਨਾਲੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਦਲੇ 41/2 ਮੁਠੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿੱਤੀ - ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਕੀਤੀ ਗਈ

1950 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਾ ਅਯੋਗ ਹੋਣਾ -

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 (14) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਜ਼ਮੀਨ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਅੱਠਵੇਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ - ਹੋਲਡ: ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ

"ਖੇਤੀਬਾੜੀ" ਤੋਂ "ਆਬਾਦੀ" ਤੱਕ, ਐਸ.ਐਸ.143 ਅਤੇ 144 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਇਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3 (14) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950 –

157-ਏ, 157-ਬੀ - ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ

ਹੈਲਡ: 1.1 ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950 (ਐਕਟ) ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਭੂਮੀਧਰ ਜਾਂ ਆਸਾਮੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਾਦਲਾ

ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤਬਾਦਲਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ
"ਖੇਤੀਬਾੜੀ" ਤੋਂ "ਆਬਾਦੀ", ਧਾਰਾ 143 ਅਤੇ 144 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਬੰਧ ਕਾਰਵਾਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਤਬਾਦਲੇਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭੂਮੀਧਰ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੪੩ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (14) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ
"ਆਬਾਦੀ ਧਰਤੀ" ਹੋਣਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। (ਪਾਰਸ 12, 15, 17 ਅਤੇ 18) [1013 -; 1014-]

1.2 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭੂਮੀਧਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਭੂਮੀਧਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ,
ਕਿਸੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੂਮੀਧਰ ਜਾਂ ਆਸਾਮੀ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ
"ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ਾ, ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ
ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ"। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ "ਜਾਂ ਹੋਰ" ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਏ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ "ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ਾ, ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ"। ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਏ ਵਿੱਚ "ਜਾਂ ਹੋਰ" ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ - ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਹੋਵੇਗਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਆਗਿਆ। ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ,

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 19, 20] [1014 -; 1014 -; 1015 -]

1.3 ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਹੈ

ਐਕਸਚੇਂਜ 10% ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ. ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਜਾਇਜ਼ ਐਕਸਚੇਂਜ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। (ਪਾਰਸ 22, 23) [1015 -; 1016 -]

1.4 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ) ਆਪਣਾ ਬਦਲਾਅ ਕਿਉਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ

ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਭਾਵ 12 ਨਾਲੀ (2400 ਵਰਗ ਮੀਟਰ) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਟੁਕੜਾ ਭਾਵ 41/2 ਮੁਠੀ (56.25 ਵਰਗ ਮੀਟਰ) ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮ

ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਬੰਦੋਬਸਤ ਖਤੂਨੀ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 43; ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਪਿੰਡ ਖੱਟਾ ਨੰਬਰ 36, ਬੰਦੋਬਸਤ ਖਤੂਨੀ ਖੱਟਾ ਨੰਬਰ 91 ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਐਕਸਚੇਂਜ ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡਏ ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 24][1016 ਡੀ-ਜੀ]

1.5 ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ੋਸ਼ਿਤ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼

ਪਰਗਨਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਮਿਤੀ 19.07.2000 ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
16.03.1994 ਦੀ ਇੱਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਐਂਡ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੬੭ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਜੇ ਤਬਾਦਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਕਿ ਉਹ
ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਹੋਟਲ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ
ਸੰਸਥਾਵਾਂ[ਸੋਧੋ] ਜਦੋਂ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਬਦਲ ਦੇਵੇ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗੀ
ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਵੀ
ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਯੂ.ਪੀ.ਜੇ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। (ਪਾਰਸ 25, 28-30) [1016-; 1018-; 1019-; 1019 -]

ਚੰਦਰਿਕਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਪ੍ਰਤਾਪ
ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1992) 3 ਐਸਸੀਸੀ 90: [1992] 2 ਐਸਸੀਆਰ 640; ਸਮਾਥਾ ਬਨਾਮ ਸਮਾਥਾ ਬਨਾਮ।
ਏ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ◌ਾ◌ੁ ਦਾ ਰਾਜ (1997) 8 ਐਸਸੀਸੀ 191 : [1997] 2 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 305 - ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਐਸਕਾਰਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ
ਹੋਰ (1986) 1 ਐਸਸੀਸੀ 264 : [1985] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 909 –
ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

<u>ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ</u>

[1992] 2 SCR 640	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 16
[1985] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 909	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 21
[1997] 2 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 305	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 25

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2010 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7346.

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 18.09.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ
2002 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 670 ਵਿੱਚ ਨੈਨੀਤਾਲ ਵਿਖੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦਾ

ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੇਠੀ, ਡਿਪਟੀ ਏ.ਜੀ., ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਭਾਟੀਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਡਾ.

ਮਨੋਹਰ ਪ੍ਰਤਾਪ, ਸਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਜਮਾਨੀ, ਵਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਰਾਬੀਆ ਵਾਨੀ, ਮੰਜੂ ਜੇਟਲੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਡਾ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਆਰ. ਭਾਨੂਮਤੀ, ਜੇ.

ਇਹ ਅਪੀਲ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 18.09.2008 ਨੂੰ ਨੈਨੀਤਾਲ ਵਿਖੇ ਰਿੱਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ 2002 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 670 ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਮਾਲ) ਦੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 02.07.2002

ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਿਤੀ 30.06.2001 ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ/ਪਰਗਨਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ 19.07.2000 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਖਾਲਾਕ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਸਾਕਿਰ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ
ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ) ਨਾਲ 16.03.1994 ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ 4 1/2 ਮੁਠੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿੱਤੀ, ਇੱਕ ਮੁਠੀ 12.5 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਖੱਟਾ ਨੰਬਰ 36, ਬੰਦੋਬਸਤ ਖਤੂਨੀ ਖੱਟਾ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 56.25 ਵਰਗ ਮੀਟਰ
ਨੰਬਰ 91 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਿਥੌਰਾਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਮ ਪੱਟੀ ਵਿੱਚ 12 ਦੇ ਬਦਲੇ ਸਥਿਤ ਹੈ
ਨਾਲੀ, ਇੱਕ ਨਾਲੀ 200 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਕੁੱਲ 2400 ਵਰਗ ਮੀਟਰ। ਪਿੰਡ ਮੱਲ ਘੋਰਪੱਟਾ, ਮੁਨਸਿਆਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਿਥੌਰਾਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਬੰਦੋਬਸਤ ਖਤੂਨੀ ਖੱਟਾ ਨੰਬਰ 43 ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਤਕਾਲ ਅਰਜ਼ੀ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੇ 25.04.1994 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ
ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਖਾਤਮਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਐਕਟ, 1950 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡਏ ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲੀ।
ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਹੋਟਲ "ਜ਼ਾਰਾ ਰਿਜ਼ੋਰਟ" ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

3. 19.07.2000 ਨੂੰ, ਪਰਗਨਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ / ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ
ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਐਂਡ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭੂਮੀਧਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭੂਮੀਧਰ ਨਾਲ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਉਹ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਲ ਵਿੱਚ
ਕੇਸ, ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ। ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 1 (ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਪ
ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 43 ਅਧੀਨ 12 ਨਾਲੀ ਉੱਤਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ

ਇਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ
30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੱਲ/ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

04.12.2000 ਨੂੰ, ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਪਿਥੌਰਾਗੜ੍ਹ ਨੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 4 1/2 ਮੁਠੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ।
ਪਿੰਡ ਖੱਟਾ ਨੰਬਰ 36, ਬੰਦੋਬਸਤ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 91 ਵਿੱਚ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨੋਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ 19.07.2000 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
16.03.1994 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਯੂਪੀ ਜ਼ੈਡਏ ਅਤੇ ਐਲਆਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 167 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਪਰ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। 30.06.2001 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਜ)
ਕੁਮਾਉਂ ਜ਼ੋਨ, ਨੈਨੀਤਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ "ਤਬਾਦਲੇਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (14) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ,
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਗੈਰ-ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਹਨ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਮਨਾਹੀ ਹੈ
ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡਏ ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ. ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 153 ਤੋਂ 157 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੂਮੀਧਰ ਜਾਂ ਆਸਾਮੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ੇ, ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਪੀਲ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਧੀਕ ਮਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ 02.07.2002 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੱਸਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਧੀਕ ਮਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ 4 1/2 ਮੁਠੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵ 12 ਨਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ
ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵੰਸ਼ਵਾਦੀ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ 10% ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਰੱਦ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 19.07.2000, 30.06.2001 ਅਤੇ 02.07.2002 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਣ। 18.09.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਦੋਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪਬੰਧ ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡਏ ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 157-ਬੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੀ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1-ਬੀ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 31 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਜੇ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।
ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 157-ਬੀ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।
ਇਹ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1-ਬੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਭੂਮੀਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਸਾਮੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ
ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ਾ, ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਤਰਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਅਤੇ 166 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ
ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਹਾਇਕ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਕੁਲੈਕਟਰ (ਮਿਤੀ 19.07.2000) ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਮਿਤੀ 30.06.2001) ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਮਾਲ) (ਮਿਤੀ 02.07.2002)। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ

ਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਭੁਗਤਾਨ
ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਅਤੇ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (14) ਦੇ ਤਹਿਤ
"ਜ਼ਮੀਨ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹਨ।
ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸਾਨੂੰ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰਾਹੀਂ ਲੈ ਜਾਣਾ
16.03.1994 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ"
ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ
"ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ
ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਦੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਰਗਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪੱਧਰ ਦਾ ਹੈ, ਕੋਲ
ਵੇਸਟਿੰਗ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ
ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਤਹਿਤ ਇਕਪਾਸੜ
ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਅਪੈਂਡਿਕਸ - ਰਾਹੀਂ ਲੈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ
ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡਏ ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੈਂਡਿਕਸ-3 ਵਿੱਚ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 20 ਵਿੱਚ
ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ,
ਕੇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ,
ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਹੋਟਲ / ਰਿਜ਼ਾਰਟ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ
1998 ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੈਦਾ
ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਬੋਝ ਹੇਠ ਦੱਬੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤੇ
ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਣਾ:-

ਕੀ 16.03.1994 ਦਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ,
ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਪੂਰੀ ਰੋਕ ਹੈ।
ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ;
ਐਕਟ?

ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਜੇ.ਏ. ਐਂਡ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ
ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ?

11. 16.03.1994 ਦੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਖਾਲਕ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਸਾਕਿਰ ਨੇ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ) ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 36, ਬੰਦੋਬਸਤ ਵਿੱਚ 4 1/2 ਮੁਠੀ ਜ਼ਮੀਨ (ਇੱਕ ਮੁਠੀ 12.5 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਕੁੱਲ 56.25 ਵਰਗ ਮੀਟਰ) ਦਿੱਤੀ ਸੀ
ਖਤੂਨੀ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 91 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਿਥੌਰਾਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਮ ਪੱਟੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ 12 ਨਾਲੀ ਦੇ ਬਦਲੇ (ਇੱਕ ਨਾਲੀ 200 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਕੁੱਲ 2400
ਬੰਦੋਬਸਤ ਖਟੌਨੀ ਖੱਟਾ ਨੰਬਰ 43 ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਰਗ ਮੀਟਰ
ਪਿੰਡ ਮੱਲ ਘੋਰਪੱਟਾ, ਮੁਨਸਿਆਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਿਥੌਰਾਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 553 ਤੋਂ 31/2 ਮੁਠੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 554 ਤੋਂ 1 ਮੁਠੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਚਸ਼ਾਲਾ ਖਟੌਨੀ ਨੰਬਰ 43 ਵਿਚੋਂ ਖਟੌਨੀ ਖੱਟਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਨੰਬਰ 37 ਅਤੇ 12 ਨਾਲੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

12. ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਭੂਮੀਧਰ ਜਾਂ ਆਸਾਮੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 157-ਬੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

157-. ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ। (1) ਧਾਰਾ 153 ਤੋਂ 157 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕੋਈ ਭੂਮੀਧਰ ਜਾਂ ਆਸਾਮੀ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ੇ, ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤਬਾਦਲਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

13. ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਐਕਸਚੇਂਜ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਅਫਸਰ/ਸਹਾਇਕ
ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 16.03.1994 ਦੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 161 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 19.07.2000 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪਾਤਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੬੭ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਦੁਬਾਰਾ ਦਲੀਲ - ਜ਼ਮੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ:- ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (14) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਜ਼ਮੀਨ" ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਧਿਆਇ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ
ਐਕਟ ਦੀ ਅੱਠਵੀਂ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ "ਜ਼ਮੀਨ" ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (14) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਬਾਗਬਾਨੀ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼
ਧਾਰਾ 143 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 144. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (14) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਜ਼ਮੀਨ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ[ਸੋਧੋ]

…….

(14) ਧਾਰਾ 109, 143 ਅਤੇ 144 ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ "ਜ਼ਮੀਨ"
V ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਬਾਗਬਾਨੀ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੱਖੀ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਪਾਠਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਜ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਹੋਟਲ ਮੁਨਸਿਆਰੀ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਦੇ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ" ਤੋਂ "ਆਬਾਦੀ" ਤੱਕ, ਧਾਰਾ 143 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ
144 ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੪੩ ਤਹਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ
ਤਬਾਦਲੇਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਭੂਮੀਧਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲੇਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

143. ਉਦਯੋਗਿਕ ਜਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ।
- (1) ਜਿੱਥੇ ਤਬਾਦਲੇਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਭੂਮੀਧਰ ਆਪਣੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਬਾਗਬਾਨੀ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਮੁਰਗੀ ਪਾਲਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਦਾ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ-ਇੰਚਾਰਜ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ। ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਕਰੋ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰੋ।

……

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਐਲਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਧਿਆਇ (ਇਸ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਭੂਮੀਧਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਹੈ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਭੂਮੀ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1978 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਭੂਮੀਧਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਤਬਾਦਲੇਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਭੂਮੀਧਰ ਕੋਈ ਭੂਮੀਧਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ (ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ)
ਇਹ ਧਾਰਾ) ਅਜਿਹੇ ਭੂਮੀਧਰ 'ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ
ਅਜਿਹੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਹੈ।

ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ-ਅੱਠਵੇਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ (ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ)
143) ਦੇ ਨਾਲ ਤਬਾਦਲੇਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭੂਮੀਧਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ
ਅਜਿਹੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ।

ਚੰਦਰਿਕਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1992) 3 ਐਸਸੀਸੀ 90 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ
ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੈ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਅਤੇ 144 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਅਤੇ 144 ਅਧੀਨ ਅਜਿਹਾ ਐਲਾਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ (9) ਅਤੇ (15) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"9. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 331 (1) ਤਹਿਤ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ-2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉਕਤ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ। ਧਾਰਾ 331 (1) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਧਾਰਾ 143 ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 143 ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਲਡਿੰਗ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ,

ਬਾਗਬਾਨੀ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ। ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਉਕਤ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਦਬੰਦੀ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ ਅੱਠਵੇਂ (ਧਾਰਾ 143 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਭੂਮੀਦਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
.....

15.....ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਾ 2 (14) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਜ਼ਮੀਨ" ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ
ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ
ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਬਾਗਬਾਨੀ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਧਾਰਾ 143 ਅਤੇ 144 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 331-ਏ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨੰਬਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ
ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇਮਾਰਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਸਹਾਇਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੱਦ,
ਅਰਥਾਤ ਕੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ
ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਬਾਗਬਾਨੀ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਅਤੇ 144 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 331-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (14) ਦੇ ਉਪਬੰਧ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਪਾਠਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਵਿਚਲੇ ਪਾਠ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ
ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਸੇਵਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ "ਆਬਾਦੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ।

ਮੁਨਸਿਆਰੀ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ "ਆਬਾਦੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਧਾਰਾ 143 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 143 ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ,
ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ "ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਧਰਤੀ" ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ "ਖੇਤੀਬਾੜੀ" ਹੈ
ਜ਼ਮੀਨ", ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੬੧ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੂਮੀਧਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਭੂਮੀਧਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ, ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਆਗਿਆ ਨਾਲ। ਧਾਰਾ 161 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"161. ਐਕਸਚੇਂਜ. - (1) ਭੂਮੀਧਰ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ -

(ਓ) ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭੂਮੀਧਰ ਜ਼ਮੀਨ; ਜਾਂ

(ਅ) ਕੋਈ ਪਿੰਡ ਸਭਾ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ, ਧਾਰਾ 117 ਅਧੀਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗਾ
ਜੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਹੈ
ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵੰਸ਼ਵਾਦੀ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ੧੦ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

……."

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ,
ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਭੂਮੀਧਰ ਜਾਂ ਆਸਾਮੀ ਨੂੰ "ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ਾ, ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ"। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ "ਜਾਂ ਹੋਰ" ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ
ਜੀ ਕਿਸੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਏ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ "ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ੇ, ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ"। ਸ਼ਬਦ "ਜਾਂ " ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ;
ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ
ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ - ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ।

ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 161
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭੂਮੀਧਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗਾਓਂ ਸਭਾ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਭੂਮੀਧਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਹੋਵੇਗਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
ਐਕਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵੈਧ ਐਕਸਚੇਂਜ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ
ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਆਗਿਆ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ।
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਲਈ ਪੋਸਟ-ਫੈਕਟੋ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਮੁਨਸਿਆਰੀ ਨੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਸਚੇਂਜ ਲਈ ਕਾਰਜ-ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ
ਮੁਨਸਿਆਰੀ ਵਿਖੇ ਹੋਟਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ
ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ, ਹੋਟਲ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਚਾਲੂ ਸਾਲ 2000 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਟਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਕਾਰਜ-ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ
ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਐਸਕਾਰਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ
(1986) 1 ਐਸਸੀਸੀ 264.

ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੬੧ ਤਹਿਤ ਅਗਾਊਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਹੈ
ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਮੁੱਲ ਵੰਸ਼ਵਾਦੀ ਦਰਾਂ ਵਜੋਂ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ 10٪ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਦੀ 12 ਨਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ (2400 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਜ਼ਮੀਨ) ਨਾਲ 41/2 ਮੁਠੀ ਜ਼ਮੀਨ (56.25 ਵਰਗ ਮੀਟਰ ਜ਼ਮੀਨ) ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, 12 ਨਾਲੀ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕੀਮਤ 2.50/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ 41/2

ਇੱਕ ਮੁਥੀ, ਇਹ 0.05/- ਰੁਪਏ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ 10% ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ. ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਲਾਗੂ ਹੈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅੰਤਰ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ 10% ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਤਾਂ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਹੈ
ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ 10% ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ
ਇਜਾਜ਼ਤ। ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਜਾਇਜ਼ ਐਕਸਚੇਂਜ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੧੬੧ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ,
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਬਦਲਣ 'ਤੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ (ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ) ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਮੀਨ ਭਾਵ 12 ਨਾਲੀ (2400 ਵਰਗ ਮੀਟਰ) ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।
41/2 ਮੁਠੀ (56.25 ਵਰਗ ਮੀਟਰ)। ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਇਸ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦੋਬਸਤ ਖਤੂਨੀ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 43 ਵਿੱਚ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿੰਡ ਖੱਟਾ ਨੰਬਰ 36, ਬੰਦੋਬਸਤ ਖਤੂਨੀ ਵਿੱਚ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 91. ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ
ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਯੂ.ਪੀ.ਜੇ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ੋਸ਼ਿਤ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ
ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ
ਜਮੀਂਦਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ (ਉਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ) ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖਾਤਮੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ
ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ। ਨਿਰੀਖਣ

ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਹੈ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੋਟੇ ਜੰਗਲਾਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤੇ ਇਹ ਆਰਥਿਕ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਸਮਾਥਾ ਬਨਾਮ ਸਮਾਥਾ ਵਿੱਚ। ਏ.ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1997) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 191, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

9. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਸਰੋਤ ਹੈ
ਪੇਂਡੂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਅਧਾਰ। ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਠੋਸ ਉਤਪਾਦ ਹੈ
ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ। ਵਾਮਨ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1981) 2 ਐਸਸੀਸੀ 362 ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਮਾਜ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਹੈ
"ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੰਧ
ਸਿਸਟਮ". ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪੱਟੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਖੇਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਨਿਆਂ ਅਤੇ "ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਲਗਭਗ ਵਧੀਆ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ" ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਡਰ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ। ਯਕੀਨੀ ਕਬਜ਼ਾ
ਇਹ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਸਥਾਈ ਸਰੋਤ ਹੈ।

10. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਛੋਟੇ ਜੰਗਲਾਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਅਵਿਨਾਸ਼ੀ ਦਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਆਦਿਵਾਸੀ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬਾ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ,
ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਥਾਨ. ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ
ਆਰਥਿਕ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦਾ ਸਰੋਤ। ਇਸ ਲਈ, ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਲਗਾਅ ਹੈ. ਉਹ ਧਰਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਮਾਣ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹਥਿਆਰ ਹੈ
ਸਮਾਜਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ।

ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕਥਿਤ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਜੀ 1994 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਿੰਡ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 36, ਬੰਦੋਬਸਤ ਖਾਤਾ ਖਤੂਨੀ ਨੰਬਰ 91 ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ
ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ 04.12.2000 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਿੰਡ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 36, ਬੰਦੋਬਸਤ ਖਾਤਾ ਖਤੂਨੀ ਨੰਬਰ 91 ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਖਾਲਕ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਸਾਕਿਰ ਹੁਸੈਨ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਗਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨੋਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਸਿੰਘ।

27. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਐਂਡ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਪੈਂਡਿਕਸ- ਰਾਹੀਂ ਲੈ ਕੇ, ਸਿੱਖਿਆ ਗਿਆ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੀਮਾ ਮਿਆਦ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਠੀਕ ਸੀ

ਇਸ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੁਦ ਕਾਰਵਾਈ

ਪਰਗਨਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ 19.07.2000 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ (ਜੋ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡ.ਏ.ਐਫ.ਏ. ਐਂਡ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਪੈਂਡਿਕਸ- ਦਾ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 20 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

ਸੀਰੀਅਲ ਨਹੀਂ।	ਦਾ ਭਾਗ ਐਕਟ	ਵੇਰਵਾ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ	ਦੀ ਮਿਆਦ ਸੀਮਾ	ਸਮਾ ਕਿਹੜੀ ਮਿਆਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਚਲਾਓ	ਸਹੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ
.....					
20.	167	ਸੂਟ ਲ ਈ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਇੱਕ ਸਿਰਦਾਰ ਜਾਂ ਅਸਾਮੀ	ਛ ਸਾਲ	ਤ ਮਿਤੀ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ	ਜਿਵ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਫੀਸ ਐਕਟ, 1870 ਸਾਲ ਦਾ ਮਾਲੀਆ[ਸੋਧੇ]

ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਈ ਦਾ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 20 ਅਪੈਂਡਿਕਸ-3 ਸਿਰਦਾਰ ਜਾਂ ਆਸਾਮੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰੱਦ ਤਬਾਦਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ। ਜੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਹਾਲ ਗਿਆ। ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇਕਸਾਰ ਉਸਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਐਕਸਚੇਂਜ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਹੈ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਯੋਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਤੀਜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਆਉਣਗੇ। ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਪਰਗਨਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ 19.07.2000 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹੈ

ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਰਗਨਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ 19.07.2000 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ "ਜ਼ਾਰਾ ਰਿਜ਼ੋਰਟ" ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਹੈ

ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦਾ ਸਰੋਤ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਏ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਭੂਮੀਧਰ ਜਾਂ ਆਸਾਮੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ੇ, ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਪਾਬੰਦੀ
ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। 16.03.1994 ਦਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਐਂਡ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਹੈ। ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਐਕਟ[ਸੋਧੋ] ਜੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਤਬਾਦਲਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਵਿੱਤੀ ਤੌਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਹੋਟਲ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ
ਸੰਸਥਾਵਾਂ[ਸੋਧੋ] ਜਦੋਂ ਤਬਾਦਲਾ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ।
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ.ਜੇ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਐਕਟ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 157-ਬੀ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ
ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਭਾਰਤੀ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ
ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ
ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 157-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ "ਜਾਂ ਹੋਰ" ਸ਼ਬਦ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ. ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਵੇ
ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਵੇ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹਾਰ ਦੇਵੇਗੀ
ਯੂ.ਪੀ. ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਅਤੇ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਉਦੇਸ਼। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਯੂ.ਪੀ.ਜ਼ੈਡ.ਏ. ਐਂਡ ਐਲ.ਆਰ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਹੈ
ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

